

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/30/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5920202217
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5920202217.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu JUDr. Jozefa Šuleka a JUDr. Jany Vargovej, v spore žalobcu: B. G., nar.XX.X.XXXX, XXX XX U. č. XXX, zast.: JUDr. Zuzana Baloghová, advokátka, Mostová 33, 034 01 Ružomberok, IČO: 42 221 340, proti žalovanému: U. Z., nar.XX.X.XXXX, XXX XX U. č. XX, zast. Mgr. Milan Migo, advokát, Alej Slobody 2203, 026 01 Dolný Kubín, IČO: 32 275 781, v konaní o určenie vlastníckeho práva, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č.k. 5C/40/2020-191 zo dňa 18. októbra 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu vo výrokoch II. a III. **p o t v r d z u j e .**

Vo výroku I. **p o n e c h á v a** rozsudok prvoinštančného súdu nedotknutý.

Žalovanému **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalobkyňi v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd konanie o určenie, že nehnuteľnosť zapísaná na LV č. XXXX pre okres Ružomberok, obec a kat. územie U. a vedená Okresným úradom v Ružomberku, Katastrálny odbor ako pozemok reg. „E“ evidovaný na mape určeného operátu parc. č. 497 C-KN - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 25 m² patrí do výlučného vlastníctva žalobkyne (podiel 1/1), zastavil. Vo výroku II. žalobu žalobkyne zamietol. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Z listinných dôkazov založených v spise, považoval za preukázané, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX k. ú. U., a to parcely registra „C“, parc. č.429/2 o výmere 305 m² - zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. 429/3 o výmere 91 m² - zastavaná plocha a nádvorie (č.l.6 spisu), žalovaný je výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č.XXX k. ú. U. (č.l.7 spisu), a to parcely registra „C“ parc. č.427 o výmere 120 m² - záhrada, parc. č.428 o výmere 288 m² - zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. 429/1 o výmere 25 m² - zastavaná plocha a nádvorie a parc. č.3073/2 o výmere 3513 m² - trvalý trávny porast, rodinného domu súp. č.XX, postaveného na pozemku parc. č.428, ako aj nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX k. ú. U. (čl. 8 spisu) ako parcela registra „E“ parcelné č.497 o výmere 25 m² - zastavaná plocha a nádvorie, a to na základe Uznesenia o dedičstve 5D/132/2017.

2. Predmetom konania je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, parcela registra C-KN parc.č.429/1 o výmere 25 m², ktorá je podľa výpisu z LV č. XXX k. ú. U. vo vlastníctve žalovaného v podiele 1/1.

3. Žalobkyňa sa pôvodne podanou žalobou domáhala i určenia, že do jej vlastníctva patrí aj nehnuteľnosť zapísaná na liste vlastníctva č. XXXX pre okres Ružomberok, obec a kat. územie U. a

vedená Okresným úradom v Ružomberku, Katastrálny odbor ako pozemok reg. „E“ evidovaný na mape určeného operátu parc. č. 497 C-KN - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 25 m². Na pojednávaní upravila žalobný petít v časti o určenie vlastníctva k parc. E-KN 497 m², keď po podaní žaloby došlo k zmene údajov v katastri nehnuteľnosti a predmetná parcela je v inom zobrazení, nachádza sa inde, čo potvrdil aj samotný žalovaný. Keďže táto parcela už v tom zobrazení, ako podávala žalobkyňa žalobu na súd, je už neaktuálna, súd v tejto časti žalobného petítu konanie o určenie, že nehnuteľnosť zapísaná na liste vlastníctva č. XXXX pre okres Ružomberok, obec a kat. územie U. a vedená Okresným úradom v Ružomberku, Katastrálny odbor ako pozemok reg. „E“ evidovaný na mape určeného operátu parc. č. 497 C-KN - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 25 m², patrí do výlučného vlastníctva žalobkyne (podiel 1/1), zastavil.

4. Žalobkyňa zotrvala na určení vlastníckeho práva k parc. č. 429/1 o výmere 25 m², zapísanej na LV č. XXX k.ú. U..

5. Ide o určovací žalobu v zmysle § 137 písm. c) CSP, ktorej procesnou podmienkou prípustnosti je preukázanie naliehavého záujmu na požadovanom určení. Naliehavý právny záujem na určení toho, či tu právo je alebo nie je, je daný iba vtedy, ak by bez takéhoto určenia bolo žalobcovo právo ohrozené alebo by sa jeho právne postavenie stalo neistým, a to za predpokladu, že toto ohrozenie alebo túto neistotu možno odstrániť rozhodnutím súdu. Právny záujem však naliehavý nie je, ak sa žalobca môže domáhať svojho práva prostredníctvom iných prostriedkov ochrany práva.

6. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že sporný pozemok bol súčasťou pôvodnej pozemkníckej parcely č. 497 vedenej v pozemkníckej vložke č. 749 vo vlastníctve právnej predchodkyne žalovaného V. Z., ktorá v roku 1940 viedla spor s právnym predchodcom žalobkyne - T. A., vlastníkom susediacej parcely č. 498, 499 a 500 a tento mal pri výstavbe plota zasiahnuť do pozemku V. Z.. Na ústnom pojednávaní v roku 1940 došlo k ustáleniu hraničnej čiary medzi ich pozemkami spôsobom, ktorý bol od roku 1940 právnymi predchodcami sporových strán rešpektovaný, za zabratý priestor sa T. A. (právny predchodca žalobkyne) zaviazal zaplatiť svojej sestre V. Z. sumu 150 Ks, čím obaja považovali spor o hranicu medzi ich pozemkami za vyriešený. Od týchto skutočností odvodzuje žalobkyňa svoje vlastnícke právo. Vychádzajúc zo záverov zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu, pri nezmenených skutkových tvrdeniach zo strany žalobkyne, pokiaľ žalobkyňa v konaní tvrdí, že titul, od ktorého odvodzuje svoje vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti, patrí jej starému otcovi a nehnuteľnosť po ňom ako dedičstvo prejednaná nebola, súdnej ochrany sa môže domáhať jedine žalobou na určenie, že jej starý otec bol ku dňu smrti vlastníkom nehnuteľnosti, o ktorej tvrdí, že mala byť predmetom usporiadania vzťahov s právnou predchodkyňou žalovaného v konaní vedenom na Okresnom súde Ružomberok C438/1940, inak by došlo k obídenu zákonného postupu pri prejednaní dedičstva po jej právnom predchodcovi. V konaní o takých žalobách (o určenie, že právny predchodca bol ku dňu smrti vlastníkom nehnuteľnosti) ide o posúdenie, či poručiteľ bol v čase smrti vlastníkom tejto veci. Požadované určenie sa tu vzťahuje ku dňu smrti poručiteľa a okolnosti, ktoré nastali po tomto dni, nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu. Ak súd vyhovie žalobe požadujúcej uvedené určenie, vec je následne prejednaná v konaní o dedičstve ako majetok poručiteľa. Vzhľadom na vyššie konštatované závery súd potom musel žalobu zamietnuť z dôvodu nedostatku naliehavého záujmu na požadovanom určení, keď v danom prípade prichádza do úvahy postup naznačený v bode 10. odôvodnenia tohto rozsudku. O trovách konania súd rozhodol podľa úspechu strán sporu, keď žalovaný bol vo veci úspešný, a teda s poukazom na ust. § 255 ods. 1 CSP má právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

7. Proti rozsudku prvoinštančného súdu v zákonnej lehote doručila odvolanie žalobkyňa. Uviedla, že rozhodnutie prvoinštančného súdu považuje za nesprávne po vecnej i po právnej stránke. Obsah odvolania vymedzila čo do výrokov II. a III. odvolaním napadnutého rozsudku. Vyjadrila presvedčenie, že v predmetnej veci sa tak prvoinštančný ako i odvolací súd odchýlili od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít a súdov v neprospech žalobkyne. Na základe vykonaných dôkazov dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam, vec nesprávne právne posúdili. Rozhodnutie prvoinštančného súdu nepovažovala za dostatočne presvedčivé v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP a rozhodovacou praxou Ústavného súdu SR. Pokiaľ sa týka preukázania naliehavosti právneho záujmu podľa § 137 CSP v súdnej praxi je ustálené, že naliehavý právny záujem je daný vždy, ak ide o určenie vlastníctva k nehnuteľnosti, nakoľko iba určovací rozsudok je spôsobilou verejnou listinou na zmenu zápisu v katastri nehnuteľností. Sporný pozemok užívala žalobkyňa a jej právni predchodcovia minimálne od roku 1940, nepretržite, nerušene a dobromyseľne. Napriek tomu, že v danom prípade boli naplnené všetky

podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva žalobkyňou, súd žalobu svojím druhým rozhodnutím zamietol. Účelom vydržania je uviesť do súladu dlhodobý faktický stav so stavom právnym. Vydržanie vlastníckeho práva je jeho nadobudnutie v dôsledku kvalifikovanej držby veci vykonanej po zákonom stanovenú dobu. Oprávneným držiteľom je držiteľ, ktorý vec dlhodobo ovláda v dobre viere a je dobromyseľný v tom, že je jej vlastníkom so zreteľom na všetky okolnosti. Starý otec žalobkyne užíval sporný pozemok na základe dohody o ustálení hraničnej čiary medzi jeho pozemkom a susedným pozemkom jeho sestry, uzavretej v súdnom konaní OS Ružomberok sp.zn. C 438/40, a to až do svojej smrti. Následne vstúpila do jeho práv, a teda do užívania pozemku matka žalobkyne a po nej samotná žalobkyňa. Skutočnosť, že predmetný pozemok užívala žalobkyňa a jej právni predchodcovia nebola sporná, tieto tvrdenia neboli ani žalovaným popreté, považujú sa za nesporné (§ 151 ods. 1 CSP). Na toto však súd pri rozhodovaní nereagoval. Z fotografií, ktoré súdu predložila, je zrejme, že tieto tvoria súčasť uzavretého dvora, navyše, navrhovala ohliadku na mieste samom, kde by sa súd mohol oboznámiť so stavom užívania sporného pozemku. Žalobkyňa preukázala začatie plynutia vydržacej doby, tiež dobromyseľnosť tak jej, ako aj jej právnych predchodcov. Nadobudla sporný pozemok do svojho vlastníctva tým, že vstúpila do jeho držby po právnom predchodcovi - jej matke a jej starom otcovi, titulom vydržania. Súd vec nesprávne skutkovo a právne posúdil, keď dospel k záveru, že nie je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Žalobkyňa má právo zosúladiť formálny evidenčný stav so skutočným reálnym hmotnoprávnym stavom, pretože nemôže s nehnuteľnosťou v rozpore s § 123 OZ disponovať ako vlastník, hoci v hmotnoprávnej rovine vlastníkom je. Tým, že súd neuviedol žiadne relevantné argumenty, ktorými by jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností objasnil dôvody, pre ktoré jej žalobu zamietol, nemohla ani dostatočne namietat' zmätočnosť napadnutého rozhodnutia. Súd jej znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a právnym záverom. Navrhovala rozsudok prvoinštančného súdu zmeniť, žalobe v celom rozsahu vyhovieť.

8. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne uviedol, že odvolacie dôvody žalobkyne neobstoja, nakoľko odignorovala právne argumenty, uvedené v uznesení Krajského súdu v Žiline sp.zn. 7Co/26/2022. V tomto odvolaní súd jednoznačne uviedol, že žalobkyňa nepreukázala titul, od ktorého svoje vlastnícke právo odvodzuje, súdu nepredložila jediný dôkaz, ktorým by preukazovala, od čoho odvodzuje svoje vlastníctvo. Neuniesla dôkazné bremeno, podľa čoho súd i rozhodol. Žalobkyňa nerešpektovala názor odvolacieho súdu v konaní sp.zn. 7Co/26/2022, kde jednoznačne vyslovil, že nie je možné „obísť“ zákonný postup, týkajúci sa prípadného (dodatčného) prejednanie dedičstva po právnom predchodcovi žalobkyne. Okresný súd Ružomberok preto rozhodol správne, pokiaľ sa plne pridržiaval právnych názorov odvolacieho súdu uvedených v rozhodnutí sp.zn. 7Co/26/2022 zo dňa 18. mája 2022.

9. Žalobkyňa vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného poukázala na rozhodovaciu prax súdov v obdobných prípadoch, na to, že podľa judikatúry Ústavného súdu SR medzi základné hodnoty právneho štátu patrí právna istota. Základným prvkom právnej istoty v právnom štáte je istota občana, že sa voči nemu bude zachovávať právo. Za nesprávny postup považovala, ak súdy v obdobných veciach postupujú rozdielne. Poukazovala v priebehu celého konania na dohodu o ustálení hraničnej čiary medzi pozemkami právnych predchodcov strán sporu uzavretú v súdnom konaní OS Ružomberok sp.zn. C 438/40, na základe ktorej užíval sporný pozemok nerušene a dobromyseľne jej starý otec, neskôr rodičia žalobkyne a samotná žalobkyňa. Zo samotného umiestnenia pozemku je zrejme, že pozemok žalobkyňa aj právni predchodcovia dôvodne pokladali za svoj. Žalovaný po príchode do susedného rodinného domu začal vyvolávať spory so žalobkyňou, domáhať sa odstránenia plota, stromu, hoci reálne on ani jeho rodina na pozemok nevstupovali od 40-tych rokov minulého storočia, kedy sa dohodlo, kde bude hranica. Túto po dobu 80 rokov všetci rešpektovali. S predmetným rozsudkom sa žalobkyňa nemôže stotožniť, nakoľko nevychádza z riadneho právneho a skutkového posúdenia veci, odkláňa sa od rozhodovacej praxe súdov v obdobných prípadoch. Keďže sú splnené podmienky predpokladané zákonom pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním, domáha sa podanou žalobou určenia vlastníckeho práva v presvedčení, že jej sporný pozemok patrí.

10. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) súc viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario odvolaním napadnuté rozhodnutie prvoinštančného súdu ako správne postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

11. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že prvoinštančný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, z výsledkov vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a následne vyvodil správny právny záver.

12. Odvolací súd súc viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania preskúmal správnosť rozsudku prvoinštančného súdu, čo do výrokov II. a III. odvolaním napadnutého rozhodnutia zo strany žalobkyne.

13. Za podstatné pre rozhodnutie odvolací súd považuje, že ani odvolací súd ani súd prvoinštančný, svojim rozhodnutím i napriek tomu, že žalobu žalobkyne ako nedôvodnú zamietli, nespochybnili výsledky konania vedeného na Okresnom súde Ružomberok pod sp.zn. C 438/40, vedeného medzi právnymi predchodcami strán sporu. V predmetnom konaní došlo medzi právnymi predchodcami strán sporu k ustáleniu hraničnej čiary medzi ich pozemkami. Hranicu mala tvoriť priama čiara, ktorá ide od predného odkvap žlobníčky zo strany dvora žalovaného, t.j. od bodu X v zmysle nákresu, vyznačenom až po Z, t.j. pod zadný odkvap humna žalovaného zo strany záhradky žalobníčky, pričom táto čiara mala byť geometricky priama a právny predchodcovia strán sporu takto vymedzenú hraničnú čiaru rešpektovali. Vlastníctvo k pozemku, ktorý mal v predmetnom konaní nadobudnúť právny predchodca žalobkyne, sa však evidenčne nepremietlo a právne neusporiadalo, ale i táto časť pozemku sa naďalej dedila v línii po právnej predchodkyni žalovaného. Vo väzbe na to žalobkyňa nemožno uznať za vlastníčku pozemku len preto, že jeho užívaním vstúpila do práv svojho právneho predchodcu a že do jej užívacích práv zasiahol žalovaný ako jeho dedič po svojej právnej predchodkyni.

14. Pokiaľ i vydržanie je hmotno-právnym inštitútom slúžiacim na zosúladenie faktického stavu so stavom právnym a rodina žalobkyne sporný pozemok nepretržite užívala od vyriešenia sporu Okresným súdom Ružomberok v roku 1940, nemožno tvrdiť, že vlastníctvo k spornému pozemku vydržala práve ona a je jeho legitímnou vlastníčkou i napriek tomu, že titul, od ktorého sa oprávnenosť držby k pozemku odvodzuje, svedčil v prospech inej osoby. Na to, aby bola oprávnená držba pozemku žalobkyne akceptovaná, musí preukázať, že je jeho držiteľkou, so zreteľom ku všetkým okolnostiam a že jej právny titul k tomu, aby súd uznal jej držbu za oprávnenú, svedčí (NS sp.zn. 22Cdo 417/98, Súdne rozhľady č. 8/2001).

15. Hoci tvrdí, že sporný pozemok je od pozemku žalovaného ohradený a jej rodina ho užíva od roku 1940, takýto titul, ktorý by svedčil v prospech nej, súdu nepreukázala ani nedoložila.

16. Spor o tom, či súčasťou dedičstva po právnom predchodcovi žalobkyne je i sporný pozemok sa v občianskom súdnom konaní rieši žalobou dedičov na určenie, že poručiteľ bol v deň svojej smrti vlastníkom veci (C 866 RNS). Ak má žalobkyňa za to, že je dedičkou pozemku i napriek tomu, že tento nebol v dedičskom konaní po jej právnych predchodcoch prejednaný, musí najskôr vec dodatočne prejednať v konaní o vyporiadanie dedičstva po svojich právnych predchodcoch; v prípade sporu žiadať určiť, že boli vlastníci sporného pozemku ku dňu svojej smrti. Až potom možno rozhodovať o jej vlastníctve, ako právnej nástupkyni.

17. I napriek tomu, že žalobkyňa v konaní tvrdí, že vlastníctvo k spornému pozemku nadobudla vydržaním, nepredložila súdu jediný dôkaz, ktorým by oprávnenosť držby pozemku vo svoj prospech preukázala teda neprodukovala také skutkové tvrdenia, z ktorých by bolo možné vyvodiť existenciu hoc i domnelého titulu svedčiaceho v prospech jej osoby.

18. V nadväznosti na uvedené preto odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu ako správny postupom podľa § 387 ods. 1 stotožniac sa i s jeho odôvodnením podľa § 387 ods. 2 CSP potvrdil.

19. Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, v nadväznosti na čo mu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalobkyni v plnom rozsahu (§ 396 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP).

20. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
 - b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
 - c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
 - d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 - e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
 - f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
- (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)